

Tanulmányút Thaiföldön

A Magyar Kukorica Klub idei, ezúttal már a 10. tanulmányútjára februárban került sor, melynek során Délkelet-Ázsia legjelentősebb kukoricavetőmag-termesztő országát, Thaiföldet látogattuk meg. A terv eredetileg Vietnám volt, azonban az elmúlt években Thaiföld súlya megnövekedett a régióban. A kukorica vetésterülete 1,2 millió ha-ra nőtt, illetve a multinacionális vetőmagos cégek a hibridszaporításukat nagyrészt Thaiföld északi részén végzik a délkelet-ázsiai régió számára, ezért esett végül Thaiföldre a választásunk.

A 17 fős utazó delegáció február 13-án délután ért Bangkokba, majd aznap este *Magyarország nagykövetségén* fogadott minket **Balla Kamilla első beosztott diplomata**, aki az országról tartott egy átfogó ismertetést (1. kép). Ezután **Szelle Gyula, a KWS tavalgy leköszönt délkelet-ázsiai régió igazgatója** ismertette a thai és délkelet-ázsiai kukoricatermesztést és kukoricavetőmag-piacot egy nagyon

1. kép Magyarország bangkoki nagykövetségén a Komárom vármegyei csapattagok

érdekes online előadásban (melybe Magyarországról is lehetőség volt bekapcsolódni), ugyanis kínai üzleti útja mi-

att a tervekkel ellentétben nem tudtunk élő előadást szervezni vele.

Másnap a teljes napot Bangkokban töltöttük. Először a *Thai Kereskedelmi Kamarát* látogatta meg a delegáció, ahol – meglepő módon – egyből már a mezőgazdaság aktuális kérdéseiről is beszéltünk, kiemelten a csemegekukorica-piacról, amiben két kamarai vezető is érdekelt (2. kép).

A következő találkozó az *Ázsiai Technológiai Intézetben* volt, mely a környező országok számára is folytat angol nyelvű posztgraduális képzési programokat számos mezőgazdasági területen (3-4. kép). Ugyanakkor egy magyar kapcsolatuk is folyamatban van: a Nemzeti Közszeroláti Egyetem bajai Vízudományi Karával.

Este egy hangulatos vacsorán vettünk rész Bangkok egyik legmagasabb épületének tetején, a Baiyoke Sky Hotel kilátós éttermében **dr. Sipos Sándor nagykövet** úrral, aki maga is mezőgazdasági háttérrel és végzettséggel rendelkezik, így különösen érdekes volt vele a beszélgetés.

2. kép A Thai Kereskedelmi Kamaránál a delegáció állami vezetőknek kijáró fogadtatásban részesült

Szokás szerint kulturális programok is bekerültek a tanulmányút útitervébe, így a hétvégén Bangkok történelmi nevezetességeivel ismerkedtünk: a Golden Mount, a Wat Arun, a Királyi sírok és a fekvő Buddha is szerepelt a megtekintett látványosságok sorában. A napot egy nagyon hangulatos vacsora zárta egy étteremhajón a Chayo Phraya folyón, ahol Bangkok éjszakai látképét is megcsodálhattuk, a felhőkarcolókkal a folyó partján és a fényárban úszó Wat Arun-t – ismét, ezúttal este.

Másnap Bangkok környékén folytatódott a kulturális program: a csapat először a mozifilmekből is ismert Damnoen Saduak úszó piacot látogatta meg, majd a híres Mae Klong vasúti piacot, ahol a vonat áthaladásakor elpakolják az árusok a termékeiket a sínről, majd visszateszik annak elhaladása után.

A következő héten 5 napon át a szakmai program keretében a csapat autóbusszal utazott végig Thaiföld kontinentális részén, Bangkoktól északra Chiang Rai-on át az Arany Háromszögig: a burmai és laoszi határig, majd vissza Chiang Mai-ba.

A buszos utazás kiváló lehetőség volt, hogy megismerjük a vidéket, a tájat, a mezőgazdasági tevékenységeket, kultúrákat. Igény szerint több helyen is meg-

3. kép A Magyar Kukorica Klub csapata az Ázsiai Technológiai Intézet főbejáratánál

álltunk (5. kép), ahol érdekes látnivalót fedeztünk fel, pl. rizskalitkákat (6. kép) vagy kaucsukültetvényt és az azt ellátó faiskolát, ahol a személyzet előzetes bejelentkezés nélkül is készségesen mutatta be a tevékenységüket. Útközben láttunk mangó-, ananász- és olajpálma-ültetvényeket is.

A szakmai programot a *Kasetsart egyetemen* kezdtük, ahol a nemzetközi

kapcsolatokért felelős rektorhelyettes fogadott minket. A campus európai viszonylatban is nagyon rendezett és modern. A jövőben szeretnének magyar kapcsolatokat is építeni és magyar hallgatókat is várnak, amennyiben lesznek állami ösztöndíjak.

A délutánt Bangkok közelében töltöttük egy helyi drónforgalmazó cégnél, aki a DJI eszközöket értékesíti. Thaiföldön több, mint egy évtizede használják a permeteződrónokat, elsősorban a rizstáblák és gyümölcsösök (mangó) kezelésére. Külön szabályozás nem létezik, az egyes kultúrákban felhasználható készítmények drónnal is kijuttathatók. A típusminősítés és drónpilótaképzés itt is a rendszer része, ahogy hazánkban is. Jelenleg az Agras T50 a vezető típus (75 l-es tank, 50 kg terhelhetőség, 50 l permetlé), de hamarosan meg fog jelenni a T70 és a T100 (150 l-es tank, 150 kg felszálló tömeg, 75 l permetlé) is a DJI kínálatában (7. kép).

Másnap reggel a *Suwan farmot* látogatta meg a csapat, mely az *egyetem tangazdasága*. Megtekintettük a kukorica, a rizs és a tápióka termesztését is, illetve a kukoricavetőmag-üzemet.

Mivel Thaiföldön a kisgazdaságok dominálnak (a kukoricatermesztés az ország északkeleti részén jelentős) a kukorica-vetőmag általános kiszerezése

4. kép Az Ázsiai Technológiai Intézet vízgazdálkodási laboratóriumában

5. kép A főtt csemegekukoricát mindenütt árulják, az útmenti pihenőhelyeken is

10 kg, műanyag zsákban, a magas páratartalom miatt. A meredek domboldalokon is természetesen kukoricát. A silókukorica termesztése nem jelentős, de növekszik.

Úton Chiang Rai felé egy Rizskutató Intézetben töltöttünk el egy délutánt. Nagyon érdekes és részletes előadást hallottunk a rizs nemesítéséről (8. kép).

Sor került egy tehenészeti telep megtekintésére is. A tulajdonos folyékony angolsággal maga ismertette a gazdaságot. A tejfogyasztás növekszik Thaiföldön, számos fogyasztásnövelést célzó kampány fut a tejtermékek egészséges életmódba történő beillesztésére. Sőt, még iskolatejprogram is van. A gazdaság csak feketetarka (HF) teheneket tart. A magas hőmérséklet és páratartalom miatt a tejhozam alacsony, a magyarországi felét sem éri el. Viszont a tej átvételi ára helyi viszonylatban igen magasnak mondható. Meglepő mó-

6. kép Útközben, egy nemrég palántázott rizstáblán

don itt is gond a megfelelő és motivált munkaerő megtalálása, thai alkalmazottak alig van, a környező országokból (Laosz, Burma, Kambodzsa) vesznek fel vendégmunkásokat. A bérezés rendkívül alacsony, a fekete afrikaihoz hasonló, kb. 4-5 EUR/nap.

A fő szántóföldi kultúrák mellett egzotikus ültetvényeket is látogattunk. Chiang Mai régióban sor került egy új kakaóültetvény és -feldolgozó meglátogatására is. A kakaó termesztése a klímaváltozás és a növekvő fogyasztás (Kína) miatt jelentős kihívásokkal szembesült az elmúlt évtizedben, keresleti piac alakult ki, az árak nagymértékben emelkedtek. A klasszikus nyugat-afrikai és közép-amerikai termesztők mellett ez lehetőséget jelent egyéb trópusi országoknak is a piaci belépéshez. A meglátogatott cég néhány éve alakult, összefogva egy gyógyszeripari céggel. Csakis ökológiai termesztést folytatnak, céljuk a különféle nyugat-európai, EU-s és észak-amerikai minőségi tanúsítványok megszerzése és magas minőségű kakaótermékek exportálása. Csokoládét nem terveznek gyártani.

A szakmai program végén elértünk az ország északi határára, az Arany Háromszögbe, ahol a Mekong folyó partjáról láttuk a szomszédos Laosz fővárosát,

7. kép Permeteződrón-bemutató a kereskedőnél

Vientiane-t. A közelben, a hegyekben egy nagy kávéültetvényt is megtekintettünk, ahol az angolul folyékonyan beszélő tulajdonos vezetett végig minket. Több tíz hektáron kizárólag arabica kávé termesztenek, ökokörülmények között, az esőerdő fájainak félárnyékában. Megtekintettük a különböző feldolgozási módokat és frissen őrölt kávéból készített, kutyogós főzőben készült kávékat is kóstoltunk.

A szakmai program végén délre

repült a csapat, Koh Samui szigetére, ahol kétnapos pihenéssel zártuk a programot. A csoport fele útközben hazafelé fakultatív programként még 3 napot töltött el Dubajban, ahol a város legnevezetesebb látnivalóit tekintettük meg.

Az út fő tanulsága számomra az volt, hogy egyes fejlődő országok milyen gyorsan képesek reagálni a világpiac változására. Így például a hagyományos kakaó- és kávétermesztők közé a következő évtizedekben – a keresleti piac által motiválva – várhatóan fel fog nőni Délkelet-Ázsia, illetve, ahogy a tej- és tejtermékfogyasztás növekedik Ázsiában, a tehenészetek (silő)kukorica igénye is egyre nő.

A nyugati életmód terjedésével, a húsfogyasztás (sertés és baromfi) növekedésével a szemeskukorica iránti igény is növekedik az eddig szinte kizárólagos rizsszel szemben.

Kína sajátos piacvédelmi intézkedései, a jogbizonytalanság, az állami beavatkozás, a szerzői és szabadalmi jogok semmibe vétele a nagy kukoricanevelőket is arra készteti, hogy elgondolkodjanak a kínai piacról történő kivonulásról és helyette más ázsiai országokra fókuszáljanak.

dr. Nagy Sándor
MKK alelnök,

tanulmányút-szervező és -vezető

8. kép A Rizskutató Intézetben